

одержання максимального прибутку. З урахуванням конкретних умов оптовик приймає рішення щодо кількості й переліку асортиментних груп, які йому економічно вигідно продавати, та стосовно доцільного рівня товарних запасів. Водночас оптовик вирішує, який комплекс послуг буде найпривабливішим для клієнтів, а від яких послуг варто відмовитися. Головне – сформувати такий комплекс послуг, який суттєво збільшить споживчу цінність товару й задовільнить індивідуальні потреби кожного клієнта [3].

Отже, сфера оптової торгівлі складається з безлічі організацій, котрі займаються переміщенням товарів та послуг з місць їх виробництва до місць використання.

Також оптова торгівля включає діяльність із продажу товарів чи послуг тим, хто набуває його з метою перепродажу чи професійного використання. Саме оптові торговці допомагають виробникам ефективно доставляти товари безлічі роздрібних торгових підприємств і промисловим споживачам в будь-якій частині країни.

Література:

1. Апопій В.В. Система регулювання внутрішньої торгівлі України : монографія / В.В. Апопій, І.М. Копич, О.Г. Біла. – К. : Академвидав, 2012. – 424 с.
2. Багієв Г.Л., Тарасевич В.М., Анн Х. Маркетинг. – М. : Економіка, 2009. – 612 с.
3. Памбухчянц В. К. Організація, технологія і проектування торговельних підприємств – М. : ІОЦ «Маркетинг», 2007. - 320 с.
4. Щур Д.Л. Основи торгівлі. Оптова торгівля. – М. : Видавництво «Справа і Сервіс», 2009. – 304 с.

УДК 330.341.1:334.716

ЛЕНДЕЛ О.Д., БУНДЗЯК Л.В.,
Мукачівський державний університет

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

В умовах глобалізації та євроінтеграції проблема підвищення ефективності інноваційної діяльності вітчизняних промислових підприємств набуває принципового значення, оскільки досвід успішних міжнародних компаній свідчить, що інновації забезпечують виключні конкурентні переваги, довгострокову дохідність та високі темпи розвитку і є основним фактором економічного зростання національної економіки. Однак існуюча ситуація в промисловості України характеризується низьким рівнем інноваційної діяльності промислових підприємств, невизначеністю ринкового середовища та низькою інвестиційною привабливістю через високий рівень ризику. За таких умов інновації залишаються джерелом розвитку лише теоретично, та не знаходять своєї практичної реалізації. Зокрема, одним з основних показників, який характеризує рівень інноваційної діяльності в країні, є кількість патентних заявок. У 2017 році кількість патентних заявок в Україні склала 4047 або майже 0,13% від загальної кількості у світі. За даним показником Україна знаходиться

на 28 місці в світі [1]. Однак, згідно статистичних даних, у 2017 році інноваційною діяльністю в промисловості займалися лише 759 підприємств, або 16,2%, при цьому на інновації підприємства витратили 9,1 млрд. грн, з яких основна частка припала на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 5,9 млрд. грн [2, с. 83]. Це свідчить про наявність інноваційного потенціалу у вітчизняних промислових підприємств, але практично даний потенціал не реалізується.

Як показує світова практика, сталий розвиток підприємства і його конкурентоспроможність в довгостроковій перспективі залежить від рівня інноваційної активності. У зв'язку з цим зростає важливість і роль управління інноваційною діяльністю, інноваційним розвитком підприємств та формування власної інноваційної політики. Для цього необхідно розвивати такий важливий елемент забезпечення активізації інноваційної діяльності на промислових підприємствах, як інноваційна культура. Розвиток інноваційної культури на макрорівні полягає у забезпеченні сприятливого середовища (соціального, політичного, економічного) та формуванні інноваційної інфраструктури. На мікрорівні інноваційна культура це система традицій та цінностей, що сприяють нововведенням, забезпечують розвиток підприємства на основі інновацій.

Виділяють два основні напрямки, які можуть стати підґрунтям для формування інноваційної політики промислового підприємства: інерційний та активний [3, с. 46]. Основою інерційного напрямку є технологічна модернізація виробництва підприємства через упровадження відповідних технологій, створених на основі зовнішніх інновацій. Такий підхід не вимагає провадження великих обсягів науково-дослідних робіт, однак потребує наявності джерел фінансування для придбання патентів та ліцензій на використання зовнішніх розробок. Головна перешкода – низька інвестиційна привабливість промисловості України в цілому і, як наслідок, окремих промислових підприємств.

До переваг інерційного напрямку інноваційного розвитку можемо віднести модернізацію технологічної бази промислового підприємства та підвищення інноваційної активності у галузі. Основним недоліком є втрата частини конкурентних переваг підприємства через зниження інвестицій у розвиток власного інноваційного потенціалу. Таким чином, інерційний напрям забезпечує лише однобоку технологічну модернізацію промислового підприємства, яка є актуальною лише у короткостроковій перспективі [4].

Активний напрям формування інноваційної політики промислового підприємства базується на організації і проведенні науково-дослідних й дослідно-конструкторських робіт власними силами та/або шляхом кооперації з іншими підприємствами чи науково-дослідними установами. Вузькими місцями даного напрямку є високий рівень потреби у людських ресурсах, а саме висококваліфікованих кадрах та системи їх мотивації до інноваційної діяльності; фінансових ресурсах в тому числі можливість використання

венчурного інвестування; інноваційній інфраструктурі (сукупності організацій, що спеціалізуються на забезпеченні окремих видів робіт у процесі НДДКР і доведенні до промислової та комерційної реалізації нововведення); інноваційній культурі (патентна чистота, спрямованість на виробництво високоякісних продуктів і послуг, створення високого рівня комфорту для життєдіяльності).

Відповідно, активна інноваційна політика підприємства повинна бути спрямована на першочергове забезпечення вищенаведених ресурсів, як самостійно, так і налагоджуючи співпрацю з іншими учасниками ринку, створюючи інноваційні центри чи об'єднуючись шляхом створення технопарків. Це має важливе значення: по-перше, для підтримки науково-дослідної та інноваційної діяльності, що вже проводиться, по-друге, для створення належного середовища, що дозволяє сформувати нові інноваційні центри, куди можна залучати кваліфікований персонал та інвестиції.

Ще одним важливим аспектом формування інноваційної політики промислового підприємства повинен бути механізм управління інноваційними ризиками, який передбачає виконання ряду послідовних кроків. Зокрема, це ідентифікація ризиків інновацій, джерел їх виникнення та основних факторів впливу; якісний і кількісний аналіз інноваційних ризиків; інтерпретація результатів попередньо проведеного аналізу з інтегральною оцінкою ризику, аналізом значень ризику, які знаходяться за рамками максимально допустимих, оцінкою можливого збитку та прийняттям попереднього рішення щодо дій по мінімізації виявлених ризиків. Остаточне управлінське рішення приймається лише після комплексної оцінки рівня ризику та визначення можливих способів його мінімізації. Таким чином, управління ризиками повинно виступати окремою підсистемою інноваційної політики промислового підприємства.

Після врахування можливостей підприємства, множини цілей, окреслення усіх об'єктів управління та методів впливу на них, вибору оптимального варіанту – відбувається побудова програми реалізації обраного напрямку інноваційної політики. Необхідно зауважити, що інноваційна політика промислового підприємства також повинна передбачати заходи контролю за результатами й забезпечувати її адаптивність до умов та тенденцій на ринку.

Отже, формування інноваційної політики на промисловому підприємстві здійснюється в залежності від напрямку побудови системи інноваційної діяльності: інерційного чи активного. Інерційний забезпечує переваги лише у короткостроковій перспективі, тоді як активний є джерелом стабільного інноваційного розвитку. Значною мірою інноваційна політика формується відповідно до наявних у підприємства ресурсів: людських, фінансових, рівня розвитку інноваційної інфраструктури, а також в залежності від рівня розвитку системи оцінки ризиків та рівня інноваційної культури.

Література

1. ВОИС. ИС: факты и цифры 2018 г. [Електронний ресурс] Всемирная организация интеллектуальной собственности. - Режим доступа : https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/ru/wipo_pub_943_2018.pdf.

2. Наукова та інноваційна діяльність України. Статистичний збірник / Відп. за вип. О.О. Кармазіна. – К. : Державна служба статистики України, 2017. – 180 с.
3. Шемякина Т. Ю. Управление инновационным развитием: Стратегии и риски : монография / Т. Ю. Шемякина. – М. : ФЛИНТА: Наука, 2012. – 176 с.
4. Семенченко Н. В. Формування інноваційного розвитку промислового підприємства / Н. В. Семенченко, О. С. Мороз. // Ефективна економіка. – 2013. – № 12. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2805>.

УДК 331.108.5

ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., ЧОВРІ Д.В.,
Мукачівський державний університет

СУТНІСТЬ ТА УПРАВЛІННЯ ТРУДОВОЮ АКТИВНІСТЮ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

На сучасному етапі розвитку України проблеми управління персоналом надзвичайно загострилися. Персонал є найскладнішим та специфічним видом ресурсів, що використовує підприємство у процесі функціонування. Ефективність діяльності підприємства у значній мірі залежить від результативності роботи персоналу, що значною мірою визначається його трудовою активністю. З огляду на це, актуальним завданням є пошук дієвих методів та механізмів підвищення трудової активності персоналу.

Саме поняття «трудова активність» виступає якісною характеристикою поведінки найманого працівника як суб'єкта соціально-трудових відносин, що виникають з приводу реалізації його трудового потенціалу. Трудова активність є характеристикою насамперед трудової поведінки, яка, в свою чергу, включає в себе трудову діяльність.

В узагальненому розумінні трудова активність відображає успішну трудову діяльність, що характеризується нарощуванням кількісних та якісних результатів індивідуальної і колективної праці, сприяючи збільшенню обсягу виробництва продукції (товарів, послуг) необхідного рівня якості.

Погоджуємось з думкою щодо доцільності розмежування понять потенційної та реальної трудової активності. Якщо потенційна трудова активність виражається через зацікавленість у праці та здатність за певних умов досягти певного кінцевого результату, то реальна трудова активність виявляється через певний виробничий результат, отриманий як наслідок трудової діяльності та реалізованої здатності до праці. Як потенційна, так і реальна трудова активність залежить від кількісних та якісних характеристик трудового потенціалу носіїв робочої сили.

На практиці існують два види співвідношення потенційної та реальної трудової активності. Ідеальним для працівника і підприємства є перший варіант, коли реальна трудова активність максимально наближена або збігається з потенційною, підтримує останню і відтворюється разом з нею. За

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>